

4541 ²⁸/₄ 59: 1. beh. af f. t. beslutn. ang. handels- og skibsfartstraktat Danmark-Salvador. 4542

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning i anledning af en under 9. juli 1958 i byen San Salvador afsluttet handels- og skibsfartstraktat mellem Danmark og Salvador.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2847, fremsættelsen i tidenden sp. 4392).

Sagen sættes forhandling.

Chr. Christiansen: Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om ratifikation af en handels- og skibsfartstraktat mellem Danmark og Salvador kan jeg på den socialdemokratiske gruppes vegne anbefale til vedtagelse.

Denne traktat har længe været undervejs. Allerede før den sidste verdenskrig blev der forhandlet mellem de to lande om faste handelsforbindelser, men det lykkedes ikke at nå frem til en overenskomst herom. Efter krigen synes man efterhånden at stile mod en forøget samhandel, selv om der vel fortsat må siges at være tale om en begrænset eksport og import. Så vidt jeg ved, har Danmark i 1958 haft en eksport til Salvador på ca. 4 mill. kr. og en import derfra på knap 1,5 mill. kr. Hertil kommer dog, at vi sikkert må regne med, at der er sket en yderligere import til et ikke ubetydeligt beløb fra Salvador over tredjeland. Jeg vil spørge den højtærede udenrigsminister, om der under den nye handels- og skibsfartstraktat skulle være mulighed for at ændre dette forhold.

Danmarks eksportvarer til Salvador har i de senere år været mejeriprodukter, metalvarer, maskiner og forskellige andre varer. Mon der efter den nye traktats gennemførelse skulle åbne sig andre muligheder for Danmarks eksport til Salvador? Jeg tænker i denne forbindelse f. eks. på klipfisk, tørret fisk og fiskekonserves; der er vist allerede en mindre eksport heraf,

så der var måske en mulighed for at opnå en udvidelse på dette område.

Af de ledsagende bemærkninger til forslaget til folketingsbeslutning fremgår, at det har været kaffeleverancerne til Danmark, der tidligere spærrede for indgåelse af en traktat mellem Danmark og Salvador. Nu synes dette forhold at være ændret. Danmark måtte naturligvis tidligere være tilbageholdende med sin kaffeimport. Af valutamæssige grunde var det mest fordelagtigt for os at foretage de størst mulige kaffekøb i Brasilien, når vi derved kunne opnå sikkerhed for gode afsætningsmuligheder af danske varer.

Den forbedrede valutastilling og ønsket om opnåelse af en toldmæssig mestbegunstigelse for danske varer til Mellemamerika skabte grundlag for den foreliggende handels- og skibsfartstraktat. Når traktaten bliver ratificeret, skulle Danmark kunne undgå virkningerne af de nye særlige toldtariffer, som er gennemført i Salvador. Dette kan forhåbentlig rumme gode muligheder for en udvidet eksport fremover. Danmark forpligter sig til at tillade en kaffeimport fra Salvador på mindst 15 mill. danske kr. om året, og tillige indrømmer begge lande hinanden en mestbegunstigelsesbehandling, når det drejer sig om told, afgifter og bestemmelser vedrørende skibsfarten.

Jeg er glad for, at det i traktatens artikel V klart bestemmes, at mestbegunstigelsen ikke finder anvendelse, hvis Danmark indgår i et økonomisk samarbejde med de nordiske lande, eller hvis vi indtræder i en eller anden form for europæisk økonomisk samarbejde.

Må jeg endvidere om traktatens artikel VII, der angår skibsfarten, anføre, at jeg regner med, at Salvadors skibe hverken direkte eller indirekte kan henføres til skibe, der sejler under såkaldt bekvemmelighedsflag. Jeg anmoder den højtærede udenrigsminister om at sige et par ord herom under forhandlingen.

Jeg håber, at den indgåede traktat, som her forelægges til folketingets ratifikation,

[Chr. Christiansen.]

må være i stand til at stabilisere og fremme handelsforbindelsen mellem Danmark og Salvador, således at Danmarks interesser tilgodeses og der efterhånden bliver en større eksport af danske varer til Salvador.

Med disse bemærkninger kan jeg på min gruppes vegne anbefale det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Anker Lau: Efter det ærede medlem hr. Chr. Christiansens udførlige gennemgang af traktatens indhold kan jeg fatte mig i kort-hed. Mit parti har ingen indvendinger at gøre imod ratifikationen af denne traktat. Kernen i sagen er kort sagt, som der også er givet udtryk for i bemærkningerne, at man ved at give adgang for import af et vist kvantum kaffe fra de mellem- og sydamerikanske stater har skabt mulighed for den gensidige mestbegunstigelsesaftale, som det her drejer sig om, og som kan få stor betydning for danske eksportvarer, ikke mindst konserver og levnedsmidler. Det anser vi for en god ting.

Jeg skal ikke yderligere gå i dybden med de forudsætninger, der har ligget til grund for traktaten, og de muligheder, den kan indebære, men blot udtrykke håbet om, at det, der her sker, må blive til gavn og glæde for vareudvekslingen og forretningsforbindelsen mellem de to lande. Vi finder det rigtigt og fornuftigt, og vi kan tiltræde forslaget til folketingsbeslutning

Bøgholm: Hvis man skulle opfatte Mellem- og Sydamerika som en enhed, ville dette område allerede i dag være godt på vej til at blive en økonomisk stormagt, og det er en naturlig opgave for dansk udenrigspolitik at søge i videst muligt omfang at skabe et traktatligt grundlag for dansk handels fremstød derude.

Det er ikke for intet, vi har set en lang række konkurrerende nationer gøre et overordentlig stort arbejde for at undersøge markedet og foretage kommercielle fremstød i Sydamerika. Det er derfor med tilfredshed, vi i mit parti ser den højtærede udenrigsminister for folketinget fremsætte forslag om ratifikation af en handels- og skibsfartstraktat med Salvador. Jeg tror ikke, man siger for meget, når man siger, at i de lande, der er tale om i Mellem- og Sydamerika,

inden for hele dette meget store område, findes større potentielle forbrugsmuligheder end de fleste andre steder i verden. Der er utvivlsomt her mulighed for et stigende salg af en lang række luksusbestemte varer. Danmark skulle have overmåde gode muligheder for at være med her og få lejlighed til i meget større omfang, end det er tilfældet i dag, at sælge sine varer.

Ligesom tidligere ærede ordførere kan jeg udtrykke min glæde over, at der i dette traktatudkast er en forbeholdsklausul. Det er måske en fejl, at vi i en række tilfælde har sluttet traktater, hvor vi ikke har gennemført dette, og jeg ser ligesom den ærede socialdemokratiske ordfører med glæde, at der denne gang er en forbeholdsklausul i den tekst, der forelægges det høje ting til ratifikation.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige vor støtte til gennemførelsen af traktaten.

Udenrigsministeren (Krag): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for den velvillige behandling.

Den ærede socialdemokratiske ordfører rettede nogle spørgsmål til mig. Han spurgte for det første, om importen fra Salvador til Danmark over tredjeland, der formodes hidtil at have haft et ikke ubetydeligt omfang, vil blive formindsket som følge af den traktat, vi her behandler. Jeg tør ikke svare helt præcist på spørgsmålet. Vi er klar over, at Danmark har importeret bomuldsfrø-kager, der stammer fra Salvador, gennem USA, og det er måske også muligt, at Danmark har købt Salvadorkaffe fra tredjeland. I det omfang, den sidste mulighed har spillet en rolle, skulle den nye traktat med mulighed for direkte indkøb af kaffe i Salvador gøre denne import via tredjeland mindre.

Endvidere spurgte det ærede medlem hr. Chr. Christiansen, om der i kølvandet af den nye traktat vil åbne sig øgede muligheder for eksport af varer som klipfisk, tørret fisk og fiskekonserver, ligesom andre ærede ordførere var inde på spørgsmålet om vor eksport af levnedsmidler til Salvador overhovedet. Jeg kan hertil svare, at det i hvert fald er givet, at i kraft af traktaten vil vore eksportmuligheder af disse varer blive større, end den ellers ville have været. Det er kun i kraft af denne traktat, at Danmark opnår at få sin eksport til Salvador behand-

[Udenrigsministeren.]

let med præferencetoldsatser i stedet for med de generelle toldsatser, der jo nu er meget stærkt forøget. At det giver os betydelige fordele, vil fremgå af nogle ganske få tal. Jeg kan nævne, at præferencesatsen for skinkekonserves er 60 pct. af den generelle toldsats, for ost ligeledes 60 pct. af den generelle toldsats; det samme gælder for evaporeret fløde. For klipfisk er man helt nede på halvdelen af den generelle toldsats. Det vil altså sige, at det er overordentlig sandsynligt, at vi ved at gennemføre denne traktat og derved opnå, at vor eksport bliver behandlet med præferencetoldsatser, vil få en større eksport, end det ellers ville have været muligt for os at opnå af de her nævnte og andre varer.

Så kan man spørge, om præferencetoldsatserne også er lavere end de toldsatser, der var gældende, før de nu stedfundne forhøjelser indtraf. Det har jeg ikke noget talmateriale til rådighed om, men der er grund til at formode, at vi for en række af vore eksportvarer vil få lavere toldsatser, end vi hidtil har haft. Vi ser da også, at vor eksport til Salvador for tiden er i vækst, at den efter, at den nye aftale trådte i kraft i september 1958, er steget, således at eksporten er større, end den var i de tilsvarende måneder året før. Det tyder altså på, at der er eksportmuligheder, som vi naturligvis skal være glade for, selv om tallene endnu ikke er så overordentlig store. På det punkt er jeg helt enig med den ærede konservative ordfører. Mellem- og Sydamerika rummer så store potentielle handelsmuligheder, at det netop, som det ærede medlem hr. Bøgholm sagde det, er et naturligt formål for vor handelspolitik at søge at skaffe os så vid adgang til disse markeder, som det overhovedet er gørligt. De kan i fremtiden få meget stor betydning.

Endelig spurgte det ærede medlem hr. Chr. Christiansen mig, om Salvador hørte til de lande, der stillede bekvemlighedsflag til rådighed for fremmede landes skibe. Så vidt vi ved, hører Salvador ikke til de lande. Det er jo først og fremmest Panama, Liberia og Honduras, der fører denne trafik, hvorimod der os bekendt ikke foreligger noget tilsvarende for Salvadors vedkommende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af en af den internationale arbejdskonference i Genève i året 1951 vedtaget konvention om lige løn til mandlige og kvindelige arbejdere for arbejde af samme værdi [af Ragnhild Andersen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 1879, fremsættelsen i tidenden sp. 2697).

Sagen sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Bundvad): Forslaget til folketingsbeslutning går ud på, at Danmark skal ratificere den konvention om lige løn til mænd og kvinder for arbejde af samme værdi, som blev vedtaget af den internationale arbejdskonference i Genève i 1951. Ved fremsættelsen af forslaget udtalte det ærede medlem fru Ragnhild Andersen, at kvindernes krav om lige løn for lige arbejde fandt international tilslutning allerede i 1919, idet Den internationale Arbejdsorganisation fastslog dette i sine statutter. Jeg må gøre det ærede medlem opmærksom på, at det er først i de reviderede statutter for Arbejdsorganisationen, som blev vedtaget i 1946, at medlemsstaterne udtalte deres anerkendelse af princippet om lige løn for lige arbejde. Denne programudtalelse, som ikke er bindende for medlemsstaterne, blev i 1951 fulgt af den konvention, som nu er til behandling.

Problemet om lige løn for lige arbejde er her i landet løst for statens og kommunernes tjenestemænd og funktionærer. For det private arbejdsmarked, hvor lønnen fastsættes ved overenskomst mellem arbejdsmarkedets parter, er ligelønsprincippet derimod ikke gennemført. Efter en undersøgelse, der blev foretaget for nogle år siden, er det kun i meget begrænset om-